

KRIZ KORONAVIRIS REPREZANT LOKAZYON PU KLAS TRAVAYER

Dan lemond net, ena enn dub-kriz. Nuvo Koronavirus pe fer ravaz dan tu pei kot pa reysi kal lepidemi la. Laba dimunn pe malad buku, buku pe mor. Sa, asontur, pe sakuy zot sistem lasante. Anmemtan, pandemi la pe atak lekonomi kapitalist mondyal, pe amenn lisansiman, fermtir lantrepriz. Alor, nu pe viv enn lepok byin bizar, mem danzere.

Oportinite

Me, anmemtan ena lokazyon ki pe prezante pu amelyor lavi lamas dimunn.

Diferan Guvernman dan lemond enn sel ku pe gayn puvwar lor klas kapitalist, puvwar ki gayne zis dan lepok kuma lager. Lepidemi pe expoz klas kapitalis divan nu lizye. Se guvernman ki pe bizin fer lapey travayer anplas kapitalis! Se guvernman ki pe alwe kapitalis imans som kapital-mem – ki li pe tire dan rezerv kolektif. Alor, sa donn klas travayer enn rar lokazyon. Akoz Guvernman li eli, lamas dimunn kapav kontrol li pli fasil ki kontrol klas kapitalis ki pa eli.

Anmemtan Moris expoze ar katastrof. Lekonomi Moris li siper-depandan lor turis depi deor. E, si ena peniri manze dan lezot pei akoz pandemi, Moris truv li san okenn-okenn sekirite alimanter. Li grav.

Kontenir Koronavirus

Etan Moris otan expoze, li extra-ordiner ki lamas dimunn Moris ti reysi kal lepidemi pandan so premye flambé. Nu, kuma enn lepep, finn fer sa par respekite enn konfinnman difisil pu 72 zur (mem nu viv dan sere), par met mask, gard distans, lav lame, kope avek ofisye Biro Saniter ki pe retras kontak pu Kovid. Me, mem lepidemi finn kale, klas travayer – apar dimunn ki anlplwaye par Guvernman, Minisipalite, ubyin para-etatik – finn byin sufer kriz la. Finn ena fermtir buku tit-antrepriz, alor buku lisansiman. Lizinn textil osi, finn lisansye. Ena travayer pe fye zis lor saler debaz. *Air Mauritius*, kuma tu konpayni avyasyon, menase ar bankrut. Buku

fami pe fye lor pansyon iniversel e pe viv gras-a viktwar lalit lepase ki asir transpor, lasante ek ledikasyon gratis.

Me, seki grav se, dan Moris depi avan Kovid klas kapitalis inn irresponsab net. Li enn klas stupid mem, kuma enn klas, akoz, par definisyon li get profi avan. Kan disik ti deza pe al mor, klas kapitalis finn anter li ladan-mem. Li finn gurman tu sa kapital Lerop, tu sa konpansasyon pu ede pu “diversifye lekonomi”, pu li res dan so kann mem. Alor, preske totalite later agrikol Moris tuzur kuver ar kann, mem kan disik nepli ena valer. Tablisman pa finn fer diversifikasyon agrikol kuma bizin. Zot pa finn kree anlplwa dan enn nuvo imans lindistri alimanter – ni dan karo, ni lizinn, ni transpor, ni exportasyon, ni dan devlopman nuvo prodwi. Zot finn persiste ar zot kann. Avan lokdawn, tablisman ti deza anguti sibsidi Guvernman. Ki kalite kapitalis sa? Depi pre 40 an, LALIT pe atir latansyon lor sa katastrof la. E zordi, lepidemi Kovid pe vinn donn nu rezon. Zordi tu dimunn (apar klas kapitalis ek so bann politisyin) pe truve ki oblize plant manze.

Lindistri Esansyel

Kan lepidemi finn vini, mem si nerport ki kuyon ti kapav truve ki lindistri lotel oblize diversifye andeor turism, patron lotel, *ki li* finn fer? Pandan sa sa 8 mwa ki finn traverse la? Zot finn asize, pran kas Guvernman, pleyne.

Zot pran kas Guvernman pu fer lapey. Lerla zot pran par milya Rupia ar Guvernman atraver MIC. Tusala, san diversifye, san kree anlplwa, san asir deviz. Zot vremem, antan ki enn klas, kuma kamaron. Apar gurman larzan, patron ena zis 2 demand: Premye: “Uver frontyer a nerport ki pri san 14 zur karantenn!” La, zot ena laliyn Donald Trump kumkwa bizin abitye ar Kovid, les malad sufer dan ICU, les travayer lopital erinte, epwi anter swa bril dimunn mor trankil. Sa zot laliyn kriyel. Dezyem demand patron: “Sispann e plitar tir sa tax lor gro konpayni ek gran kad ki Guvernman inn mete apel *Contribution Sociale Généralisée!*”

Get tu sekte kapitalis dan ki dezaz zot ete: kann, turis, ofshor ki lor “lalis nwar” Lerop, textil akoz dimunn deor pe aste mwins. Nu dan enn pandemi, e nu pena enn lindistri alimanter?

Ki LALIT propoze?

- Guvernman bizin asir *reveni iniversel* pu sak adilt.
- Bizin re-met kontrol pri.
- Tutswit Guvernman bizin rann piblik tu so transfer larzan depi fon piblik, sa Rs180 milya, ar kapitalis.
- Bizin inpoz kondisyon ki Leta alwe kapital MIC zis pu lindistri esansyel, ki kree travay, ki diversifye depi lotel, depi kann, depi textil, al dan lindistri alimantasyon.
- Bizin liber later tablisman depi kann pu plant prodwi alimanter, e pu sutenir lelvaz, sirtu pu dile.
- Bizin fors kapitalis investi dan enn lindistri lapes sutenab lor nu 2.4 milyon kilomet kare lamer.
- Bizin fors tu kapitalis investi alor dan lizinn transformasyon prodwi agrikol ek prodwi lapes.

Klas kapitalis pa pu diversifye si Guvernman pa fors li. Guvernman pa pu fors li, si nu pa mobilize pu fors li.

Eleksyon vilaz prezant enn lokazyon pu ed nu tu, klas travayer lavil ek vilaz, donn kudme fors Guvernman azir. Get lot kote trak pu detay.

SAK LEKIP BIZIN MET ENN PROGRAM KI FORS GUVERNMAN SAP PEI DEPI KATASTROF

Se aköz kanpayn LALIT ti amene pandan 3 an, ki finn regayn eleksyon vilaz ek Konsey Vilaz. An 2002 Guvernman MSM-MMM-PMSD ti aboli eleksyon vilaz. Lerla, LALIT ti al dan tu sa 130 vilaz Moris, mobiliz lekip ki ti poze dan dernye eleksyon vilaz, konvink zot ki kapav re-gayn eleksyon vilaz, si mobilize. Ki nu finn fer! An 2005, regayn drwa fer eleksyon vilaz. Linportans eleksyon vilaz, se sak lekip ena 2-3 semenn apartir zordi pu devlop enn program lor tem nasyonal, pu azir kuma enn sindika pu vilazwa. Dimunn lavil kapav ede: koz ar u koleg travay ki sorti lakanpayn, ar u kamarad ek fami vilazwa, dir zot kontakte grup ki pe poze kot zot, propoz zot sa program LALIT la. An 2013-14, LALIT ti fer travay kle ki'nn amenn destriksyon data-base Kart Idantite atraver enn kanpayn vizavi eli ek kandida vilazwa.

Lepidemi Kovid finn ansey nnu lor ki demand inportan. LALIT propoz sak lekip ki pe poze dan eleksyon vilaz adopte pwin kumsa dan so program:

Travay dan Prodiksiyon Alimanter

- Si eli, Konsey Vilaz pu organiz abitan vilaz pu exziz ki Guvernman fors patron tablisman pran dimunn pu travay dan enn nuvo lindistri alimanter, setadir dan karo ek dan lizinn ki transform e prezerv manze – manze depi karo e depi lamer.
- Konsey Vilaz pu organiz abitan vilaz pu fors Guvernman fors patron lotel pu investi dan enn lindistri lapes imans, e pran dimunn pu travay dan sekter la, dan sa 2.4 milyon kilomet kare dan “Zonn Exklizif Moris”.

Lasante

- Avek lepidemi Koronaviris, sak lekip dan eleksyon kapav travay ar sindika dan sekter lasante pu ogmant nomb staf dan lopital ek dispanser pu fer fas enn dezyem vag Kovid, e pu ogmant nomb dimunn ki travay “retras kontak” dan Biro Saniter.
- Konsey Vilaz pu propaz linformasyon syantifik a-zur pu prevenir dezyem vag

Kovid, e pu kal rimer (e.g. kanpayn rimer danzere kont vaksin). Konsey Vilaz pu organiz kozri-deba lor Koronaviris kot invit dokter ek staf Biro Saniter pran laparol.

Lozman

- Konsey Vilaz pu met presyon pu Guvernman santral ranplas tu lakaz lamyant, tu lakaz konstrir san kolonn.
- Pu milite pu Guvernman uver enn Rezis Nasyonal pu tu dimunn dan problem lozman – lokater, dimunn ki res dan lakaz zeritye, seki pena depozit NHDC, seki pena later pu kalifye pu lakaz NEF.
- Pu milite pu Guvernman uver posibilite pu dimunn lwe lakaz, sistem CHA.
- Pu organiz vilazwa pu fors Guvernman etablir “vilaz integre” avek dizon, 100 arpan terin agrikol omilye e avek fasilite pu lelvaz pu ki abitan kapav prodir manze debaz, vande.

Langaz Kreol

- Konsey Vilaz pu amenn mosyon pu depite gayn drwa koz Kreol dan Parlman pu ki vilazwa konpran zot reprezantan kan get lor TV.
- Konsey Vilaz pu travay ar PTA pu prepar terin pu ki aprann size syantifik an Kreol ekrit dan lekol.

Lanvironnman

- Nofraz Wakashio inn devwal mankman dan protesksyon lakot; bizin asir enn sirveyans konstan ki inplik abitan lakot.
- Konsey Vilaz pu asire ki ena “bicycle lane” inklir dan proze devlopman, osi byin ki trotwar.
- Ramasaz salte bizin vinn enn servis esansyel guvernman; bizin ramas salte dapre sistem triyaz.

Anmemtan, Konsey Vilaz pu amenn lalit pu ki Konsey gayn plis puvwar. Konsey Vilaz li eli demokratikman.

Pli gran bidze!

Guvernman bizin donn enn gran grant sak Konsey Vilaz an proporsyon avek nomb abitan, kuma enn drwa. Kumsa,

guvernman santral pa pu kapav met presyon lor Konsey Distrik pu inpoz tax. Kumsa, Konsey Vilaz ek Distrik pa pu truv zot dan enn pozisyon kot zot santi zot oblize rod sponnsor ar tablisman, patron lotel ek lezot konpayni prive. Kumsa Konsey Vilaz pu ena linisyativ pu konkretiz tu so proze: Proze kiltirel ek sportif, proze ki pu sulaz problem lozman, drin, tib.

Rol pu Definir Politik Devlopman!

Konsey Vilaz li enn instans ki eli demokratikman. Li bizin ena puvwar lor ki lindistri pu devlope. Bizin osi ena puvwar desid lavenir laplaz, larivyer, montayn. Bizin osi ena puvwar prezerv lanvironnman. Aktyelman, ena instans non-eli kuma *Beach Authority* ek NDU, enn kote, ek tu kalite ONG patronal, lot kote, ki azir dan enn fason otoriter.

Fer eleksyon sak 3 an!

Ase ranvway Eleksyon Vilaz!

Drwa fonksyoner poz kandida!

Drwa elekter revok konseye!

VIZIT NU WEBSAYT

www.lalitmauritius.org

pu lartik

pu odyo

pu video

- ▶ lor sosyalism
- ▷ lor lekonomi
- ▶ lor ekolozi
- ▷ lor liberasyon fam
- ▶ lor listwar
- ▷ lor lalit sindikal
- ▶ lor langaz maternel
- ▷ lor Diego Garcia
- ▶ lor kestyon later
- ▷ lor internasyonalism

Kontakte LALIT lor
lalitmail@intnet.mu
Tel: 208 5551

Pibliye e inprime par

LALIT

153 Main Road, GRNW, P. Louis.

Tel: 208 5551